

S.ÜNİTE

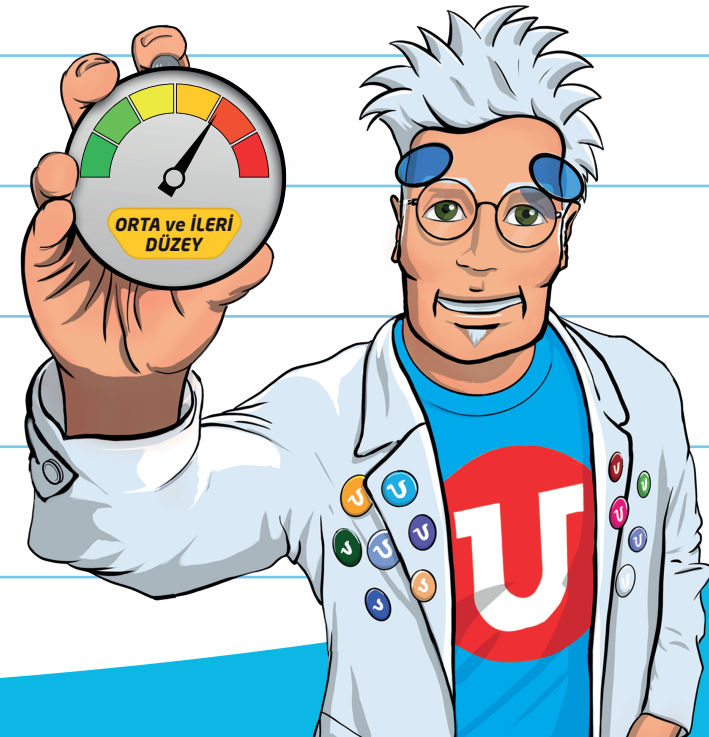

TYT Orta ve İleri Düzey Coğrafya Soru Bankası

Tarihte Meydana Gelen Büyük Göçler Günümüz de Göçler

ERTAN VARLIK

TARİHTE MEYDANA GELEN BÜYÜK GÖÇLER - GÜNÜMÜZDE GÖÇLER

GÖÇ NEDİR

KAVİMLER GÖÇÜ

YENİ DÜNYA GÖÇLERİ

İŞÇİ GÖÇLERİ

MÜBADELE GÖÇLERİ

BEYİN GÖÇLERİ

MÜLTECİ GÖÇLERİ

- İnsanların yaşadıkları yeri devamlı ya da uzun süreli değiştirmesine göç denir.
- Göç gönderen yerlerde itici, göç alan yerlerde ise çekici faktörler etkilidir.
- İtici faktörler, insan yaşamını güçleştiren ya da tehdit eden etmenlerdir.
- Doğal itici unsurlar. Kuraklık, deprem, fırtına, vs.

- Sosyal itici unsurlar. Aile içi anlaşmazlıklar, akrabalar arası anlaşmazlıklar, vs.
- Siyasi itici unsurlar. İç çatışmalar, savaşlar, siyasi anlaşmalar, vs.

- Ekonomik itici unsurlar. İşsizlik, ekonomik dar boğaz, vs.

- Çekici faktörler ise daha iyi yaşam koşullarını oluşturur.

- Göçler, sürekliliklerine göre geçici ya da sürekli göçler olarak sınıflandırılabilir. Mevsimlik tarım işçiliği, yayla etkinlikleri ve tatil, geçici göçlerin başlıca nedenleridir.

- Göçleri mekâna göre kırdan kıra, kırdan şehre; şehirden kıra ve şehirden şehre doğru olmak üzere de sınıflandırabiliriz.
- Göçler, ülke içinde gerçekleşen iç göçler ve ülkeler arasında meydana gelen dış göçler olarak da sınıflandırılmaktadır

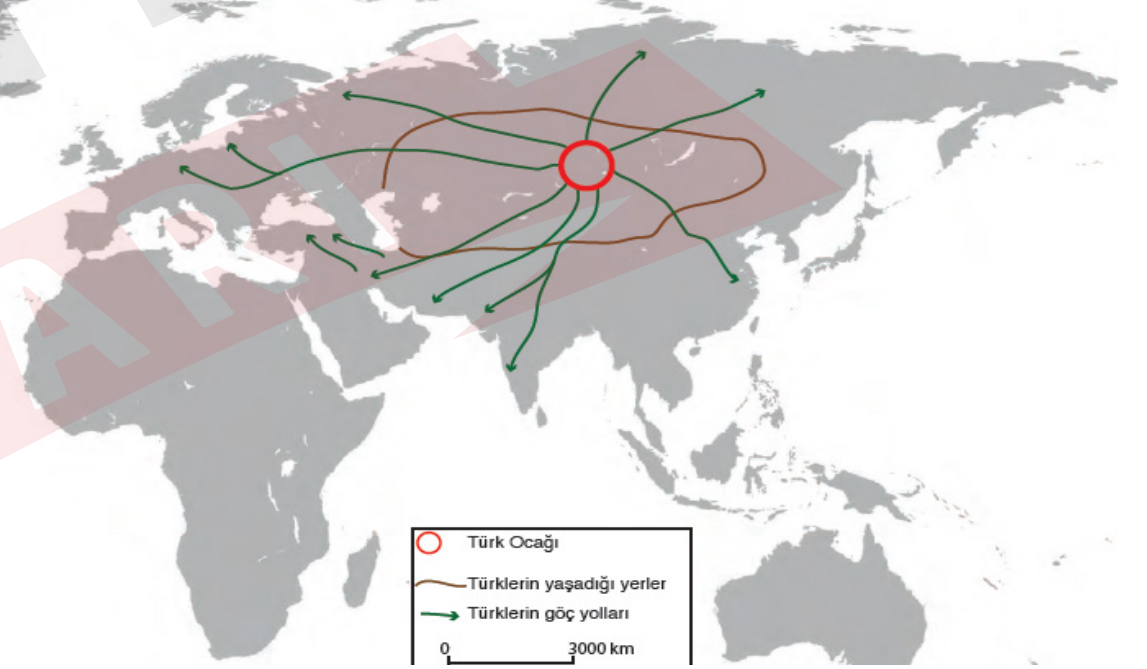
TARİHTE MEYDANA GELEN BÜYÜK GÖÇLER

a. Türklerin Orta Asya dan Göçü ve Kavimler Göçü

• Türklerin Orta Asya'da yaşadığı yerlerde kuraklık hâkimdi. Bu yüzden Türk toplulukları batıya, doğuya, kuzeye ve güneye doğru göç etmişlerdir. Türklerin bu göçü, dünyanın en büyük göçlerinden biri olan Kavimler Göçü'nü başlatmıştır.

• Avrupa'ya doğru ilerleyen Batı Hunları, burada Alanlar, Ostrogotlar ve Vizigotlarla karşılaşmışlardır. Bu kavimlerin, Hunların baskısından dolayı batıya göç etmeleri, Avrupa'da Kavimler Göçü'nü başlatmıştır.

• Ostrogotlar ve Vizigotlar, batıya doğru ilerleyip Roma topraklarına girmişlerdir. Roma'nın ikiye ayrılmasına neden olan bu hareket, Avrupa'daki diğer kavimleri de etkilemiştir. Her biri, diğerinin baskısından dolayı farklı yönlerde göç eden Vikingler, Germanler, Angllar, Saksonlar ve Frenkler gibi kavimler bugünkü Avrupa'nın temellerini atmışlardır.

6. Yeni Dünya Göçleri

• Amerika Kıtası'nın 1492 yılında keşfedilmesinden sonra Avrupa'dan buraya yoğun bir şekilde göçler yaşanmıştır. Kuzey Amerika'ya yerleşen Avrupalılar, buraya köle olarak çok sayıda Afrikalı getirmişlerdir. Böylece dünya tarihinde, kıtalar arasındaki en büyük göç hareketi yaşanmıştır.

• Avustralya ve Yeni Zelanda'nın Hollanda ve İngilizler tarafından keşfedilmesinden sonra, başta İngilizler olmak üzere bazı Avrupa ülkelerinden bu yerlere de göçler gerçekleşmiştir.

GÜNÜMÜZDE GÖÇLER

- İşçi Göçleri
- Mübadele Göçleri
- Beyin Göçleri
- Sosyal Olaylar ve Göçler
- Savaşlar ve Göçler
- Mülteci Kavramı

İşçi Göçleri:

• İngiltere’de Sanayi Devrimi’nin gerçekleşmesinden sonra sanayi merkezleri oluşmuştur. Bu sanayi merkezlerinde iş gücüne ihtiyaç duyulmuştur. Bu ihtiyacı gidermek için kırsal kesimden bu sanayi merkezlerine yoğun bir göç gerçekleşmiştir. Günümüzde de bu göçler devam etmektedir

	Toplam Nüfus	Toplam Nüfus oranı (%)	Uluslararası göçün kökeni	Uluslararası göç içindeki payı
Dünya	7.550.265	100,0	257.715	100,0
Afrika	1.256.256	16,6	36.266	14,1
Asya	4.504.428	59,7	105.684	41,0
Avrupa	742.074	9,8	61.191	23,7
Latin Amerika ve Karaippler	645.593	8,6	37.720	14,6
Kuzey Amerika	361.208	4,8	4.413	1,7
Okyanusya	40.691	0,5	1.880	0,7
Bilinmeyen	-	-	10.560	4,1

Dünya Nüfusu ve Uluslararası Göçmenlerin Bölgelere Göre Dağılımı (2017)

Mübadele Göçleri:

- Mübadele göçleri, devletler arasında gerçekleşen anlaşmalar sonucu nüfusun değiştirilmesidir. Mübadele, zorunlu göçlerdendir.
- 1923 yılında Türkiye ile Yunanistan arasında yapılan anlaşmayla Rum ve Türk kökenli insanlar karşılıklı olarak yer değiştirmişlerdir.
- 1940 yılında Bulgaristan ile Romanya arasında da benzer nitelikte göç hareketi gerçekleşmiştir.

Beyin Göçleri

- Bilim insanları ve teknik elemanlar, çalışmalarını daha rahat yapabilecekleri ve daha rahat yaşam koşullarına ulaşabilecekleri ülkelere göç etmektedirler. Bu tür göçler, beyin göçü olarak ifade edilmektedir
- En çok beyin göçü veren ülkeler Hindistan, Pakistan, Çin, Filipinler, Cezayir, Fas, Tunus, İran gibi ülkelerdir.
- En çok beyin göçü alan ülkeler ise ABD, Kanada, Avustralya, Almanya, Fransa, İsviçre, İsveç ve Norveç gibi gelişmiş ülkelerdir.

GAZİ YAŞARGİL

AZİZ SANCAR

Sosyal Olaylar ve Savaşlar Nedeniyle Gerçekleşen Göçler :

- Ülke içerisindeki siyasi , etnik çatışmalar nedeniyle insanların yaşadıkları ülkeyi terk edip başka bir ülkede yaşamlarına devam etmesiyle gerçekleşen göçlerdir. Bu insanlar mülteci olarak adlandırılmaktadır. Türkiye'ye gelen Suriye kökenli insanlar bu duruma örnek verilebilir.
- Savaşlar da benzer göçlere neden olmuştur. Rusya ile Afganistan arasındaki çatışmalar sırasında bir çok Afgan mültecinin Türkiye'ye gelmiş olması gibi.

MÜLTECİ: "ırkı, dini, milliyeti, belli bir sosyal gruba mensubiyeti veya siyasi düşünceleri nedeniyle zulüm göreceği konusunda haklı bir korku taşıyan ve bu yüzden ülkesinden ayrılan ve korkusu nedeniyle geri dönemeyen veya dönmek istemeyen kişi" olarak tanımlanıyor. Yani mültecilere; uluslararası anlaşmalarla özel statü ve hukuki koruma sağlanıyor.

Henüz bu korumadan faydalanamayanlar ise "sığınmacı" olarak nitelendiriliyor. Sığınmacı, mülteci olarak uluslararası koruma arayan ancak statüleri henüz resmi olarak tanınmamış kişilere deniyor.

“GÖÇMEN” ise, ülkesinden ekonomik veya diğer nedenlerle gönüllü olarak ayrılan kişi demek. Yani göçmenler ülkelerini kendi istekleri doğrultusunda terk ederken, mülteciler ülkelerini terk etme zorunda kalan ya da terk ettirilen kişilerden oluşuyor.

- II. Dünya Savaşı nedeniyle insanların Almanya’yı terk etmek zorunda kalmaları
- Savaşlar da benzer göçlere neden olmuştur. Rusya ile Afganistan arasındaki çatışmalar sırasında bir çok Afgan mültecinin Türkiye’ye gelmiş olması gibi.
- 1980’li yıllarda Sovyetler Birliği Afganistan arasındaki savaş nedeniyle Afgan insanların ülkelerini terk etmeleri.
- 1988 yılında Irak’ın Halepçe kentinden Türkiye’ye insanların göç etmek zorunda kalmaları
- 2011 yılından itibaren Suriye’deki çatışmalar nedeniyle insanların Türkiye’ye göç etmeleri

Örnek:

Aşağıda bazı göç nedenleri ile ilgili gruplandırmalardan hangisi doğru değildir?

- A) Deprem → Doğal neden
- B) Mübadele → Sosyal neden
- C) Savaş → Siyasi neden
- D) Eğitim → Sosyal neden
- E) İş olanakları → Ekonomik neden

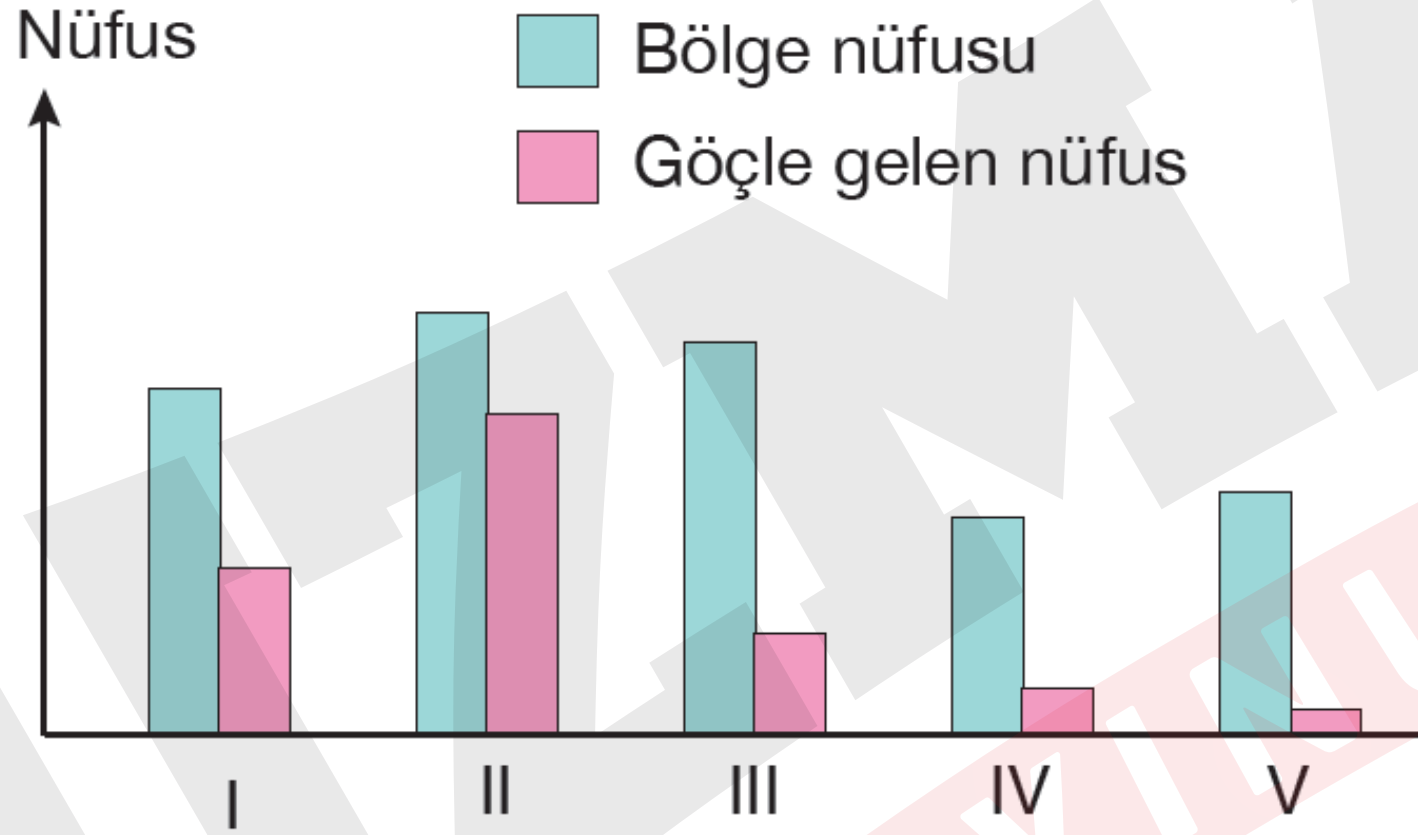
Örnek:

Aşağıdakilerden hangisi bir yerleşmenin göç verdiğiine kanıt olamaz?

- A) Kadın nüfusun erkek nüfustan fazla olması
- B) Gerçek nüfus artış hızının, doğal nüfus artış hızından düşük olması
- C) Konut açığının ortaya çıkması
- D) Geçim kaynaklarının yetersiz olması
- E) Çalışma çağındaki erkek nüfus oranının düşük olması

Örnek:

Aşağıdaki grafikte beş merkezin kendi nüfusları ile göçle aldıkları nüfus miktarları verilmiştir.

Buna göre, hangi merkezde sanayi faaliyetlerinin daha yoğun olduğu söylenebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V